

Rok 1620: Reformace katolická 7.

Dnes se katolictví naklonění historici pokoušejí přepisovat pobělehorskou historii, kterou vykreslují jako rozkvétající barokní období, ve kterém se většina nekatolíků radostně vrátila do lůna Církve.

Další čtení na pokračování knihy Tomáše V. Bílka Reformace katolická aneb obnovení náboženství katolického v Království českém po bitvě bělohorské, která vyšla v roce 1892. Poskytne nám bohaté autentické informace z tohoto období a dobový katolický pohled na události po bitvě na Bílé hoře.

7. Reformace katolická po roku 1620

Hned potom císař. majestátem ze dne 29. května r. 1627. (kterým všechněm čtyřem stavům a celé obci království Českého všechna privilegia, svobody, nadání a práva, proti novému zřízení zemskému nečelící, byla potvrzena, ale *majestát císaře Rudolfa II. na svobodné provozování náboženství stavům pod obojí daný za neplatný a již zrušený byl vyhlášen*) oznámeno bylo, že císař, pokládaje rozdílnost v náboženství za největší příčinu vzpoury minulé, chce všechny stavy království Českého v jednotě církve katolické zdržeti a zachovati, a že žádné jiné vřvy a náboženství nebo provozování jeho v témž království trpěti nebude a poručí, aby všickni, kteří ještě k víře katolické nepřistoupili, náležitými prostředky k tomu přivedeni byli.

Někteří však obyvatelé města Prahy a jiných měst královských, chtějíce se vyhnouti reformaci dotčeným majestátem opět nařízené, sami o své ujmě, nemajíce ještě sobě žádné lhůty k odstěhování uložené, pryč se stěhovali spolu s manželkami i dětmi svými, poručivše statky a jmění své jiným nekatolickým osobám k opatrování. Takoví obyvatelé (dle dekretu komise reformační 8. července r. 1627. k úřadům městským daného) neměli nikdy již bez jistého vědomí a dovolení dotčené komise do společnosti městské, kdyby se zase navrátili, přijímání a žádné živnosti jim pod jakýmkoliv obmyslem dopuštěny býti, lečby to, že opravdově upřímní katolíci jsou, dostatečně ukázali, Nekatolíci pak plnomocníci, k prodeji statkův a jmění jejich nařízení, měli skrze úřady městské takového plnomocenství býti zproštěni a na místě jich jiné osoby katolické ustanoveny. (Arch. města Prahy: Kn. dekr. 744, str. 7.)

Odpor nekatolických měšťanův pražských proti reformaci.

Mnozí nekatolíci obyvatelé pražští nechtěli od svého náboženství odstoupiti a opětovanému poručení komisařů reformačních dosti učiniti, takže někteří mezi sebou i sliby se zavazovali, že v náboženství svém jeden při druhém držeti a státi chtějí. Protož dekretem komise reformační ze dne 28. července r. 1627. král. hejtmanu Starého města pražského nařízeno bylo, aby všem těm, kteří jsou takové závazky učinili, poručil, aby z nich od-

stoupili; kdo by však toho neučinil, ten že jiným k výstražce přísně i na hrdle strestán býti má. Potom vedle dekretu komise reformační ze dne 31. srpna r. 1627. následovati mělo *trestání jak na statcích tak i na hrdle toho každého, kdo by postižen byl v tom, že někoho od obrácení se k víře katolické buď řeči nebo skutkem odvracoval aneb k stěhování se pryč ze země komukoli radil*; jestliže by takový přestupník a rušitel poručení komise již ze země ven byl, tehdy nicméně k statkům jeho s pokutou přikročeno býti mělo. (Arch. města Prahy: Kn. dekr. 744, str. 16 & 25.)

Mezi nejvytrvalejší nekatolíky náleželi v Starém městě pražském měšťané, Václav Magrle, Zikmund Celestýn, Jan starší Petráček, Jan Jiří Pětikostel, Martin Šmertaš a Bohuslav Zahoranský, jímž vedle dekretu komise reformační ze dne 8. července r. 1627. skrze král. hejtmana Starého města pražského poručeno bylo, aby od pořádných kněží a správců duchovních buď v kolleji jesuitské nebo v klášteře u sv. Jakuba v Starém městě víře katolické vynaučiti se dali a k ní vykonáním sv. zpovědi a přijetím velebné svátosti oltářní až do 25. července r. 1627. přistoupili. Když však toho učiniti zanedbali, uložen jim byl dekretem komise reformační ze dne 26. července r. 1627. ještě poslední peremtní termín do 15. srpna t. r. tak, aby v tom čase buďto katolickou víru přijali nebo se hned vyprodali a nejdéle do západu slunce téhož 15. srpna odstěhovali a již napotom jak Prahy tak i království Českého dokonce prázdní byli, leč by na sebe potáhnouti chtěli něco horšího, což by je konečně následovalo, kdyby v témž království po vyjítí dotčené lhůty byli postiženi. Jestliže by jmění svého tak brzo pryč odstěhovati anebo vyprodati nemohli, povolen byl jim k tomu čas prostranější, totiž celý rok, v kterémž to jiné osoby, avšak katolické, od nich k tomu zřízené a splnomocněné, na místě jich učiniti mohli. Ale dříve, než by se pryč odebrali, měli statky a jmění své v poznamenání uvedené skrze přísežné osoby katolické za přítomnosti některých radních spravedlivě odhadnouti, též dluhy své pořádně sečísti, potom ze jmění svého poměrnou část na zaplacení dluhův obecních složiti jakož také, pokudž by kteří z nich co pokuty pro rebelské provinění své a za pardon ještě do král. komory české dlužní pozůstávali, to vše zapraviti tak,

aby jim anebo jejich plnomocníkům k ruce jejich jenom ostatek vydán byl. (Arch. města Prahy: Kn. dekr. 744, str. 8. a 14. — Arch. místodrž. R. 109/32.)

Podobným způsobem vyzváni byli i jiní všickni nekatoličtí měšťané Starého města pražského, aby v čase jim od komise reformační vyměřeném buď k náboženství katolickému přistoupili nebo ze země se vystěhovali. Kdyby však kdo z obyvatelů nekatolických v tom jakkoliv odporným býti se opovážil, k takovému každému přikročiti se mělo s náležitým trestem dle povahy jedné každé osoby, jako zastavením jim živnosti, kladením vojáků do jejich domův i také arrestováním urputnějších osob na samém chlebě a vodě, přidržováním k slyšení spasitelného vyučování a naposledy vypověděním a odstěhováním některých předních kacířských vůdců pryč z města i z veškerého království.

Přece však mnozí nekatoličtí měšťané pražští v urputnosti své trvali a všelijakých výmluv a úskoků k průtahu reformace vedoucích užívající, naposledy tím zavírali, že od svého navyklého náboženství nikoli odstoupiti nemíní.

Mezi těmito urputnými nekatolíky, kteří příkladem svým i jiným měšťanům pohoršení dávali, jmenovitě uvedeni jsou tyto měšťané Starého města pražského: a) Theodor Sixt, Jan Pelďřimovský, Abraham Anděl a Jan Jakub Hayden, jimž dekretem komise reformační ze dne 12. července r. 1627. lhůta do 11. července uložená ještě do 31. téhož měsíce byla prodloužena. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr., 744, str. 9.) — b) Tomáš Teyffel z Ceylbergu, Jan Kechel z Hollenšteina, Jan Marcian Bezděcký, Jakub Kozel, Šimon Lopatský a Pavel Aretýn, jimž dekretem komise reformační ze dne 24. července r. 1627. lhůta do 15. srpna r. 1627. uložena a potom dekretem téže komise ze dne 14. a 16. srpna r. 1627. do 21. září, Teyfflovi však do 1. října t. r. prodloužena byla. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr., 744, str. 10, 20 a 22.) — c) Mikuláš Diviš, na ten čas u vězení za jistou příčinou zůstávající, jemuž ještě poslední termín až do 21. září r. 1627. byl uložen, a Jan Gerle z Děvína, jemuž lhůta do 28. září uložena až do 2. listopadu r. 1627. byla prodloužena vedle dekretu komise reformační ze dne 2. a 25. září r. 1627. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 12 a 13.) — d) Benjamin Velvarský,

řezník, Zikmund Frelich, Václav Synek, kožešník, David Kukla, Lorenz od Háje, Jan Železník, Pavel Kubic, Florián u Benův, Daniel Homašta, prokurator, Wolf Reys, Jan Bertnický a Jiljí Seyler, kterýmž dekretem komise reformační ze dne 22. října r. 1627. ještě poslední termin do 20. listopadu t. r. byl uložen. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 26.) — *e)* Jan Kukla, Jakub Dobřanský, Daniel Nathaniel, Jan Ješetický, Jan Hanek, Linhart Bylyk, Samuel Dobřanský, Matouš Vorel, Jan Bynt, Mikuláš Buček, Jan Lukšan, Samuel Fink, Jan Rosenthaler, Kašpar Presl a Václav Celestýn, jimž dekretem komise reformační ze dne 18. a 24. prosince r. 1627. poslední termin ad conversionem vel emigrationem do 13. ledna r. 1628. se uložil a až do 2. února t. r. prodloužil. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 27 a 28.) — *f)* Mikuláš Vachanec (Vachanetius), Jan Jelínek, Jiljí Dechlager, Karel Trubka, Jan Šleyfř (jinak Černý), Kundrat Šmidt, Jiří Ujka, Mikuláš Troilius, Martin Tyllýger, Egidius Secler, Jiří Murarius, Jan Newir (Slewir), Jan Kvasnička, Jan starší Slovák, Karel Nožíř, Jiří Fišer, Adam Burian, Jan Šmal, Jiří Mol, Matěj Šolc, Jan Otta, Mikuláš Maršant, Krištof Štoff, Jan Taubenecker, Friedrich Laubner, Jakub Šermak, Stefan Vražda, Matouš Přeslička, Pavel Knobloch, Havel Fijala, Pavel Vosecký, Havel Housenka, Jakub Kreger, Pavel Kreys, Jan Sláma, Kočí se synem, Jan Oupovský, Adam Holeček, Albrecht Karyes, Hendrich Jungkr, Kašpar Bogner, apatykář, Jan Resl, Pavel Jung, Jiří Kadeřávek, Václav N., jirchář, Izaiáš Bechner, Adam Hradecký, Martin Cherbr, Jan Šenffeldr, Erazim Šiller, Martin Helt, Michal Behem, Federmacher a Gabriel Špieler, kterýmž 54 osobám ještě nekatolickým dekretem komise reformační ze dne 12. března r. 1628. poslední lhůta buď k obrácení nebo vystěhování se do 2. dubna r. 1628. byla uložena. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 29.) — *g)* Alexander Rumpal, Pavel Hener, Jan Černovický, Jan Hladký, Andreas Stepanus, Jan Prunar, Jan Duchoslav, Jiřík Brodský, Benjamin Bulečovský, Jakub Kaplánek, Jan Betczl, Adam Štraus, Jan Dynda, Jan Vaništa, Vilém Lydmon, Samuel Popius (jinak Peřina), Jeremiáš Šindler, Jiřík Jestřáb, Jan Koukol, Matouš Přeslička, Štěpán Brázda, Jakub Černoch, Pavel Mlejnský, Jan Červenka, Wolf Mayer, Lorenz Wenczl, Krištof Frytz, Hans Betzl, Hans Wyrcey, Kundrat Fulckhart, Lorenz Ginter, Jiřík

Glinzgl, Jiřík Mayr, Albrecht Karyes, Andreas Walelech, Bartl Nyttinger, Lorenz Wenczl, Jan Wyrcpaum (Würzbaum), Pavel Jung, Václav Šindler, Mikuláš Hruška, Krištof Oberthey, Hans Khynig (Kynyg), Michal Lampert, Martin Tymon, Jan Spurný, Kašpar Fišer, Filip Pič, Bartoloměj Leffler, Mathes Plumperger, Simeon Naykerchner (Neukirchner), Samuel Střiletý, Jan Jelínek, Daniel Vicz, Václav Kubaň, Andres Bílek, Martin Stenčil, Gregor Wybiger, Daniel Turek, Ondřej Houžvička, Prokop Širůček, Jan Kavka, Daniel Houžvička, Daniel Mager, Jiřík Kuleta, Václav Founaj, Jan Mařík, Václav Koník, Matěj Meydlo, Jan Smitney, Václav Kocourek, Jan Moucha (jinak Hanzlčěk), Jakub Šanovec, Jiří Habrmon, Pavel Beran, Jan Reinhart, Adam Streyček, Jan Weygl, Matěj Buvol, Matouš Heský, Wenzel Gartner, Adam Henyk, Adam Štyller, Jan Živnustka, Jan Stříbrský, David Kyrchulcze, Šimon Pelikán, Daniel Leman, Jakub Haffman, Jan Tyc, Jiřík Fuk, Petr Bečas (Nečas), Thomas u Červeného kříže, Václav Kylian, Josef Kmentový, Jan Turek, Martin Šneider, Krištof Mayer, Hendrich Pichlberger, Nikodim Smetana, Jiřík Heppner, Jan Magnus, Václav Čelakovský, Jan Lydera prokurátor, Václav Mityš a Anna Freytlarová, kterýmž 106 osobám dekretem komise reform. ze dne 12. dubna r. 1628. byl dán poslední termin k obrácení nebo k vystěhování se do 3. května r. 1628. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 30.) — *k*) Zikmund Nathaniel, Václav Višně, Nikodim Jelínek, Jan Procházka, Ferdinand de Bois, Martin Outrata, šiskář, David Kirchner, bečvář, Martin Beck, řezník, Valentin Mecler, Jan Pergl, hokynář, Bohuslav Gerle, Tomáš Šulc, Jan Hause, Řehoř Fugl, Tomáše Kovandy synové, Václav Nosek, Pavel Roznberger (Rosenberger), Václav Špička, Václav Slanský, kroupník, Zlatník proti Abrahamovi Angelovi, Michal Ceytlar, Mates Pejskar, punčochář, Matyáš Násadnický, Mikuláš Resl, bečvář, Daniel Sedlčanský, impressor, Eliáš Blanský, Jan Hájek, bečvář, Jan Pravec, zelný, Mikuláš Harlivec, Pavel Prokop, Jan Nešatka, Adam Michal, kloboučník, Bartoloměj Hillier lazebník, Daniel Sláma, Václav Bedulka krejčí, Havel Vopálka, Kašpar Koch, Jan Krečmar, Daniel Bondestillator, Jakub Webr, Jan Ctibor, Jiřík Šindler sklenář, Isaiáš Velikost, Ulrich Helwich, Jan Augen jehlář, David Zachariáš pekař, Ondřej de Lingo, Lorenz Krystmon kotlář, Havel Vo-

tický zedník, Pavel Kočka, Bernhart Neimon, Václav Stehlík, Hendrich Vodňanský, Jan Peša mydlář, Blažej Korytanský, Jiřík Holub kloboučník, Václav Sova vinopal, Jan Karmuš, Jan Nikolaj krejčí, Daniel Homr kožešník, Václav Derffer kroupník, Matouš Fialka, Tomáš Čermák pokrývač, Joachym Střelec, Zikmund Machuta u Jetelů, Melichar Vokal, Jan Nebožtík, Jan Dechgo hokynář, Matěj Vorlův, Albin Pelffich, Jan Beyspeger, Daniel Pichlperger, Jakub Schreier tkaničkář, Engel Engelhart, Dibult Konšel, Wolf Teymer, Hans Teymer, Hans Klement, Šebestián Pruner, Adam Štert, Jan Kamenický soukeník, Jan Koukol soukeník, Štěpán Tichý, Jan Kvasnice perníkář, Jan Suller bradýř, Andreas Wenekman, Melichar Kunšteter apatykář, Burian Štětkář, Krištof Šteffen, Mikuláš Střelec, Jiří Prokop, Martin Olat, Jakub Šleych šermíř, Martin Richter krejčí, Lorenz Štork (Štark) z Štorkenfelsen, Eliáš Behm z Bauenbergu šmukýř, Anna Pichlpergerová, Anna Florynová, Adama Šworcze manželka, Lidmila Slanská, Kateřina Stříbrská, Anna Syxtová kožešnice, Veruna Plencová, Dorota Lvová, též vdova po Toužimském a Kateřina Haunšiltová, kterýmž 106 osobám dekretem komise refor. ze dne 5. května r. 1628. ještě poslední lhůta k obrácení nebo vystěhování se do 28. května r. 1628. byla položena. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, 31.) — *i)* Jiří Ilgen z Ilgenau vedle Tří myslivců, Jiří Wild z Ungeltu, Jan Lounský a Jan Dvorský u Zelené žáby a Mates Arant, jimž dekretem komise ref. ze dne 19. května r. 1628. ještě poslední termín k obrácení nebo vystěhování se do 13. června r. 1628. byl 'dán. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, 33.) — *k)* Andreas Košmar, Andreas Seydl, Andreas Tennogl (Tengnogl), Andreas Hřebíček, Andres Wolf, Albrecht Nekrlík, Adam Vyskočil, Andres Heysler, Abraham Hoffmaystr, Bartl Geler, Blasius Šrabach, Bartl Consenter, Daniel Vaníček, Daniel Waychman, Daniel Budinský, Eliáš Hiller, Fridrich Nusner, Jiřík Nečas, Gabriel Breller, Jiřík Reknhart, Jiří Pokorný, Georgius Mečíř, Hendrich Šaffer, Hans Echart, Hans Klocz, Hans Frost, Hans Hilt, Hans Ebrsten, Hans Vlach, Hans Rašp řešetář, Hans Inseling, Hans Sutter, Hans Hosairer, Hans Pilsperkr, Havel Bukovský, Jan Moudrý, Jakub Rolandt, Jakub Sorcks, Jan Olet, Jan Kratochvíle, Jakub Kager, Jan Vokoun, Gorge Tribau,

Jeremiaš Jung, Jakub Leopold, Jan Pokorný, Jan Kulich, Jan Lounský, Jan Polák, Jan Drbal, Jiří Mogkwa, Jiří Gabriel, krejčí, Jan Chalupa, Jakub Jelínek, Jan Koutek, Jakub Koff, Kašpar Hanzstetter, Křištof Kerb a Křištof Windek, kterýmž 59 osobám dekretem komise ref. 27. června r. 1628. poslední lhůta k obrácení neb odstěhování se do 14. července r. 1628. byla uložena. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, 34.) — /) Lorenc Seiler, Lorenc Šaffl, Melichar Stárek, Martin Pauner, Matyáš Jelínek, Melichar Sýkora, Melichar Bartl, Matěj Laštovička, Michal Sekvens, Michal Haj, Martin Šeibenflug, Michal Ehrentraut, Matyáš Šulcz, Martin Vaniček, Nikodim Čzeyz, Mikuláš Stříbrský, Pavel Švejcar, Petr Kerner, Petr Špringauf, Pavel Gryn, Paul Grečzmer, Simeon Kratena, Štěpán Jelínek, šenkýř od Slonů, šenkýř od Prunarů, šenkýři u Bartholomee de Pauli, Tobáš Horgkart, Tomáš Radt, Viktorýn Redr, Viktorýn Strejček, Václav Šamša, Václav Fijala, Vojtěch Drbal, Václav Zakvětal, Ondřej Votypka, Václav Kubant, Václav Štrosz, Václav Rychnovský, Václav Vodička, Václav Kertner, Zacharyáš Šmid, Jan Antonín Bradýř, Jan od Háje, Florián Mattes, šenkýř v Rychtě, Jiří Wildt, Wolf apatykář, Jakub Volšanský, Jan Zvitavský, Jakub Walesz, Burian Štětka, Ondřej Hoffman, Jiří Pokorný, Gabriel Preller, Josef Třemecký, Jakub Holnb, Adam Klunička, Jakub Neber, Jakub Sklenář, Melichar Štarklhoff, Jan Hájek, Melichar Sýkora, Jiří Lausk, Jiří Unterzů, Hans Šindler, Jan Markrabě, Jan Sýkora, Jan Jelínek, Jiří Holub, Filip Agrů, Vratislav Pel-dřimovský, Mikuláš Österreicher, Petr Novokřtěnec, Vratislav Racek, Daniel Roudnický (kterémuž již také předešle termin až do 28. září r. 1627. uložen byl), Bohuslav Zahořanský, registrator, a Valentin Cerhovský, služebník při diskách zemských, kterýmž 77 osobám, ještě v bludech kacířských vězícím, dekretem komise ref. ze dne 22. července r. 1628. poslední termin k obrácení neb odstěhování se do 12. srpna r. 1628. se uložil. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, 41.)

Velký počet z těchto 452 měšťanů Starého Města pražského zde zejména uvedených přistoupil ve lhůtě od komise reformační uložené k víře katolické. O takových měšťanech vedle dekretů komise té ze dne 10. května a 30. června r. 1628. rada městská měla podávati zprávy, zdali jsou kdy zase více nežli

jednou u zpovědi a Stolu Páně byli. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, 36.) — Naproti tomu mnozí z měšťanů svrchu vytčených, setrvavše u víře nekatolické, v terminu jim uloženém *vlast svou opustili*, někteří však manželky své též nekatolické v Praze zenechali, aby statky jejich opatrovaly a živnost v nich provozovaly. Protož dekretem komise reformační ze dne 26. srpna r. 1627. a 13. července r. 1628. nařízeno bylo, aby všechny takové manželky osob pryč odešlých, v Praze ještě pozůstávající, buď k náboženství katolickému přistoupily nebo nejdéle ve dvou nedělích za svými manželi ze země se vystěhovaly; pak aby žádná nekatolička po odjezdu manžela svého přes týden anebo nejdéle dvě neděle v zemi trpína nebyla. (Arch. místodrž. R. 109/1; A. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 24. a 35.)

Mimo to dekretem komise reformační ze dne 23. srpna r. 1627., pak dekrety kanceláře české ze dne 27. září r. 1628. a 13. září r. 1629. poručeno bylo, aby žádnému měšťanu a obyvateli pro náboženství z Prahy se stěhujícímu *nedopouštělo se sirotek jim svěcených ze země vyvozovati*, též aby všichni sirotci ze země již odešli nazpět byli povoláni a do Prahy dopraveni a dostaveni, mezitím pak aby týmž sirotkům od poručníků neb plnomocníků a opatrovníků jejich jmění a statků ven ze země žádných peněz ani ničeho jiného nebylo odesíláno a dodáváno. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 19, 42 a 48.) Měšťané pak, kteří přes vyměření nadepsané v Praze buď zjevně nebo pokoutně se zdržovali, vedle nařízení komise reformační ze dne 26. července r. 1627. a 30. června r. 1628. ihned do vězení byli dáni a k výstraze jiným přísně pokutováni i jinak strestáni. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 11 a 35.)

A tak již velká část měšťanů pražských k víře katolické byla přivedena. Jenom mnohých obyvatelů katolických manželky, domnívajíce se, jakoby reformace pohlaví ženského se nedotýkala, setrvaly v urputnosti a zatvrzelosti své, ačkoli dle nařízení komise reformační ze dne 4. srpna r. 1627. od manželů svých k víře katolické pod pokutou zastavení živností i pod jiným těžším trestáním přidržovány býti měly. Nařízení toto opětováno bylo 20. července, 14. srpna a 25. září r. 1628. a zároveň poručeno, aby předně hned nekatolickým ženám spoluradních osob katolických Starého města pražského, totiž Kašpara Loseliusa,

Jana Jungmayera, Matyáše Korandy, Jindřicha Řečického, Jana Petráčka a Adama Václava z Velechova jakož i jiným všem nekatolickým ženám měšťanů katolických v Praze všecky a všelijaké živnosti a obchody zastaveny byly dotud, až by k víře katolické přistoupily. Jestliže by však se to na dotčené měšťany katolické shledalo, že by o obrácení manželek svých k víře katolické se nestarali, tehdy jim tolikéž jejich živnost městská měla býti zastavena. (Arch. místodr. R. 109 I. — Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, str. 18 a 39.)

Také některé vdovy nekatolické v Starém městě pražském, s nimiž se až posavad shovávalo v té naději, že samy dobrovolně k víře katolické přistoupí, toho urputně zanedbávaly. Byly to zejména vdovy tyto: Salomena Zbytková, N. Jedličková, bečvářka, Anna Pavlačka, Alžběta Malvavová na Malé straně bydlící, Kateřina Marvanová, vdova po Vítovi Košateckém, Dorota Sraubová, Mandalena Železná, Kateřina Škretová, Kateřina Vlachová, Dorota Řepická, Ludmila Posthumová, Anna Melcarová, Alžběta Aronová, Kateřina Martinovská, Mandalena Krumlovská, Anna Košatová, Eva Nosková, Dorota Příčka, Anna Poucová, Saloména Kodorovská, Anna Pětikostelová, Janová u Černého kola, Regina Straková, Sara Angermanová, železnice, Anna Stražnohorská, Dorota Funková, Anežka Kirchmaierová, Barbora Štorková, Ludmila Teiprechtová, Mandalena Geršlourová, Anna Housenková, Anna Dačická, Zuzana Platová, Kateřina Leithaizlová, jehlářka, Eva Myňová, postřihačka, Anna Hajková u Sedláků, Alžběta Šillerová, N. Harovniková, knihařka, a Dorota Dvorská, jimž dekretem komise reformační ze dne 22. července r. 1628. poslední termin k obrácení se nebo k vyprodání a vystěhování do 6. srpna r. 1628. byl uložen. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, 37.)

Mimo vdovy vytčené nacházelo se na ten čas v Praze ještě nemálo nekatolických sousedů spolu s manželkami a dětmi svými; též mnozí podruhové, kteří se přes celý rok před reformací ukrývali, opět do svých obydlí se navracovali; jakož také i čeládka a tovaryši všelijakého řemesla nekatoličtí v službách a v obchodnických dílech beze všeho rozmyšlení se chovali. A poněvadž tak reformace v náboženství ještě právě dokonale vyřízena nebyla, zvláště pak někteří možnější nekatolíci schválně

ušetření bývali, pročež dekretem komise reformační ze dne 21. února r. 1629. nařízeno bylo, aby v Praze skrze jisté osoby správné a v náboženství katolickém upřímné a horlivé všechny domy řadem se obešly a se vši pilností, kdo by se v nich buďto z hospodářův anebo podruhův a dětí jejich, též čeládky ještě nekatolický nacházel, se vyhledalo, všem pak takovým osobám v pořádný popis uvedeným ještě nejposlednější termin se dal, aby nejdéle do dvou neděl k víře katolické přistoupily. Tovaryše však nekatolické měli mistři, kteří bez nich býti nemohli, k víře katolické napomínati a vésti; poznamenání pak těch, kteří by katolickými býti nechtěli, nejdéle do 26. března r. 1629. komisi reformační k dalšímu povážení a o tom nařízení mělo býti podáno. (Archiv m. Pr.: Kn. dekr. 744, 45.)

Za příčinou zanedbávání sv. zpovědi velikonoční poručil arcibiskup pražský Arnošt kardinál z Harrachu r. 1629. a 1630., zvláště pak otevřeným listem 25. února r. 1631. přikázal všem duchovním přísně (sub amissione beneficii), aby své osadníky všech stavů při nastávajícím čase postním a velikonočních svátcích k *vykonání sv. zpovědi a k přijímání velebné svátosti pod jednou spůsobou* napomínali tak, aby jeden každý osadník k jistému toho dokázání od svého duchovního otce a zpovědníka jak s strany zpovědi tak i s strany přijímání přijal hodnověrné vysvědčení, které nejdéle až do svátků svatodušních odvedeno býti mělo od osob stavu panského a rytířského při Praze arcibiskupovi a jiným komisařům reformačním generálním a principálním, kromě Prahy pak v každém kraji nařízeným komisařům partikulárním, od měšťanů však v každém král. městě dvěma nebo třem opravdu katolickým osobám přísežným, z prostředku spoluradních ustanoveným, od poddaného pak lidu v panských městech, městečkách a vesnicích pánům statkův anebo vrchnostem od nich ustanoveným, avšak osobám opravdu katolickým. (Arch. místodrž. R. 109/14.)

Přes to všechno někteří obyvatelé pražští, zvláště ženského pohlaví, ještě r. 1631. k víře katolické přistoupiti nechtěli, zvláště když začasť i odjinud lidé nekatoličtí do Prahy přijížděli a tu za prodloužený čas zůstávající, kacířství zase do země uvozovati počali. Mimo to větší díl lidu k víře katolické obráceného patenty, od arcibiskupa pražského v příčině sv. zpo-

vědi a požívání velebné svátosti oltářní vůbec publikované, na špatném pozoru měl, takže mnozí z nich netoliko při terminu týmiž patenty vyměřeném, ale od dávného času z hříchů svých se nezpovídali, velebnou svátost oltářní nepřijímali, ani ke mši sv. a jiným službám Božím nepřicházeli, svátků nesvětili a postů nezachovávali, nýbrž proti tomu nepřikladného života byli, tudy svou vrtkavost a nestálost při náboženství a víře katolické patrně na sobě pronášejíce. Pročež vedle dekretu komise reformační ze dne 7. srpna r. 1631. od král. rychtáře při všech hospodářích nařízeno bylo, aby žádných cizozemců jakéhokoli pohlaví, stavu, řádu a povolání, kteří by nebyli katoličtí, u sebe přes tři dny zjevně ani tajně nepřechovávali, nýbrž o každém zejména, kde a u koho se zdržuje, ihned komisi reformační oznámili; mimo to odesláno býti mělo poznamenání všech těch osob, které, jsouce prve katolické, v horlivosti oblevovaly a předpisům arcibiskupa dosti nečinily nebo které ještě k víře katolické přistoupiti nechtěly, tak, aby jejich vzpoura a neposlušnost na nich skutečně jiným k příkladu strážena býti mohla. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744, 66.)

Aby také *rozšiřování knih bludařských* a proti náboženství katolickému směřujících, které byly na největší překážku reformace, *přitrž byla učiněna*, vydáno bylo od arcibiskupa kardinála Harracha 12. března r. 1631. nařízení, dle něhož v arcibiskupství Pražském žádná kniha bez povolení arcibiskupa nebo jeho vikáře generálního neměla býti tiskem vydána ani prodávána, takže každý, kdo knihtiskařství nebo knihkupectví chtěl provozovati, musil se zavázati přísahou, že tímto nařízením řídit se bude. Zvláště pak každý knihkupec povinen byl seznam všech knih, které měl na skladě svém, arcibiskupovi předložit a jemu odevzdati všecky knihy zapověděné, jichž poznamenání ve skladišti svém měl míti vyvěšené. Zároveň poručeno bylo všem duchovním arcibiskupovi podřízeným, aby nařízení dotčené veřejně vyhlásili a knihy každého jim poddaného prohlíželi, zapověděné pak knihy sebrali a arcibiskupovi odváděli. (Arch. m. Pr.: Kn. dekr. 744 a, str. 299.)*)

*) Toto nařízení obnoveno bylo častěji a ještě r. 1644. dekretem král. komory české ze dne 26. října poručeno bylo hejtmanům měst pražských, aby osobám od konsistoře arcibiskupské k vyhledávání a pře-

Pokračování příště

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)